ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

MOBİLYA

SEKTÖR RAPORU

AĞUSTOS 2011

Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği
Adres : Mahatma Gandhi Cad. No: 103 G.O.P. 06700 ANKARA
Tel : (312) 447 27 40 (pbx) Faks: (312) 446 96 05 - 447 01 80
e-posta : oaib@ekonomi.gov.tr WEB : www.oaib.gov.tr / www.turkishwood.org

O R T A A N A D O L U İ H R A C A T Ç I B İ R L İ K L E R İ

İ Ç İ N D E K İ L E R

	SAYFA NO
GİRİŞ	**1**
MOBİLYA SEKTÖRÜ SINIFLANDIRMASI	**3**
DÜNYADA MOBİLYA SEKTÖRÜ	**4**
-Dünya Mobilya Üretimi	**4**
-Dünya Mobilya İhracatı	**5**
-Dünya Mobilya İthalatı	**6**
TÜRKİYE'DE MOBİLYA SEKTÖRÜ	**8**
-Türkiye'de Mobilya Üretimi ve Tüketimi	**8**
-Türkiye'nin Mobilya İhracatı	**9**
-Türkiye'nin Mobilya İthalatı	**11**
MOBİLYA SEKTÖRÜ SWOT ANALİZİ	**13**
MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	**14**
SONUÇ	**19**
KAYNAKLAR	**20**
TÜRKİYE'DEKİ MOBİLYA ÜRETİCİ VE İHRACATÇILARI LİSTESİ	**21**

Hazırlayanlar: Sevil SAKARYA/Şeref CANLI

AĞUSTOS 2011

Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği
Adres : Mahatma Gandhi Cad. No: 103 G.O.P. 06700 ANKARA
Tel : (312) 447 27 40 (pbx) Faks: (312) 446 96 05 - 447 01 80
e-posta : oaib@ekonomi.gov.tr WEB : www.oaib.gov.tr / www.turkishwood.org

G İ R İ Ş

İnsanların çalışma, oturma, dinlenme, yemek yeme, eşyalarını depolama, sergileme gibi günlük yaşama yönelik sosyal ve kültürel temel gereksinimlerini güvenli ve konforlu bir şekilde karşılamak amacıyla genelde ağaç malzemeden oluşturulmuş işlevsel, estetik görünümlü kullanım eşyalarının tümü mobilya olarak tanımlanır.

İnsan gereksinimlerini gidermeye yönelik kullanım eşyası olması nedeniyle mobilyalar, fonksiyonel elemanlardır. Mobilyalar, iç ya da dış mekanlarda yonga levha, lif levha, MDF, suntalam, kontrplak gibi yapım öğelerinden herhangi biriyle ya da bir kaçının bir arada kullanılmasıyla üretilmektedir. Ağaç malzeme kökenli yan ürünlerin yanında metal, plastik, mermer ve cam gibi ağaç malzeme dışındaki diğer doğal ya da yapay malzemelerden de oluşabilirler.

Bireylerin bir mobilyadan beklentisi, fonksiyonellik, kullanım rahatlığı, dayanım, estetik ve sağlık gibi temel etmenlerin birleşimi olarak söylenebilir. İdeal bir mobilyada aranan bu unsurları sağlamak için, üretilmesi düşünülen mobilyanın son ürüne dönüştürme öncesinde, kullanım gereksinimlerine yeterli ölçüde karşılık verebilecek ve beklenen bütün işlevleri eksiksiz yerine getirebilecek nitelikte çok iyi bir şekilde tasarlanmış olması gerekmektedir. Tüm bunlar göz önüne alındığında; mobilyaların sınıflandırılmasında, kullanım alanları ve kullanıcı birey yapısı büyük önem taşımaktadır. Örneğin, yüksek gelir grubu bireyler güncel yaşamlarını daha konforlu şekle dönüştürmek için kişisel zevkleri doğrultusunda mobilya seçiminde bulunarak optimum kullanımlı alanlar oluşturmaya çalışmaktadırlar, oysa orta gelir grubu bireyler daha uzun süreli kullanıma yönelik ve aynı anda birkaç farklı işlevi yerine getirebilecek kapsamda ve yüksek dayanımlı mobilyaları seçmektedirler.

MOBİLYA SINIFLANDIRMASI	
Mobilya Sınıflandırması	**Mobilya Tanımlaması**
Kullanıldığı yere göre	1.İç mekan mobilyaları 2.Dış mekan mobilyaları
Yer düzlemindeki konuşlandırma şekline göre	1.Hareketli mobilyalar 2.Sabit mobilyalar
Üretimi için kullanılan yapım malzemesinin türüne göre	1.Ahşap mobilyalar 2.Metal mobilyalar 3.Plastik mobilyalar 4.Mermer (veya Taş) mobilyalar 5.Cam mobilyalar 6.Kompozit mobilyalar*

Kaynak:International Furniture Congress/Yrd.Doç.Dr.İlker Usta-Doç.Dr.Arif Güray

*Birden çok malzemenin bütünleşik şekilde bulunduğu mobilyalar

Mobilyaların amaca ve ihtiyaca yönelik olması gerekliliğine dayanılarak kullanımlarına göre de sınıflandırılması mümkündür;

- Bireysel kullanıma yönelik mobilyalar: Bunlar konut içinde bireylerin kullandıkları kişisel mobilyalardır.
- Toplu kullanıma yönelik mobilyalar: Tüm toplumun kullanımına yönelik mobilyalardır. Kendi içinde ikiye ayrılırlar:

Kentsel Mobilyalar: İç mekan mobilyaları (Bürolarda ve işyerlerinde kullanılan mobilyalardır), dış mekan mobilyaları (Dış mekanlarda topluma hizmet veren yerlerde bulunan mobilyalardır).

Endüstriyel Mobilyalar: Endüstriyel mallar üreten yerlerde bu amaçla kullanılan mobilyalardır.

Ayrıca, mobilyalar görevlerine, yapılarına, amacına, tarzlarına, malzemesine ve üst yüzey işlemlerine göre şu şekilde sınıflandırılabilirler:

- Mobilya üniteleri yan yana, üst üste uyumlu ve bağımlı olarak geçişi sağlayarak biçimleniyorsa modüler mobilya,
- Biçimlendiği coğrafi bölge tarzına göre İngiliz, İtalyan, İskandinav mobilya,
- Laminasyon tekniğine göre yapılmışsa lamina mobilya,
- Birçok amaca hizmet verecek şekilde yapılmışsa fonksiyonel mobilya,
- Endüstri dönemi öncesi ve sonrası tarza göre üretilmişse klasik ya da modern mobilya,
- Montaj durumuna göre demonte ya da monteli mobilya,
- Mekanlara göre biçimlendirilmişse mutfak, salon, yatak odası, mobilyaları, ofis mobilyaları, vb.

MOBİLYA SEKTÖRÜ SINIFLANDIRMASI

Türkiye'de, 01.01.1989 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Armonize Sistem Nomanklatörü esas alınarak yapılan Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlarına (GTİP) göre, mobilya sektörü kapsamında değerlendirilebilecek mobilyalar aşağıdaki şekilde sınıflandırılabilir:

MOBİLYA SEKTÖRÜ SINIFLANDIRMASI	
GTİP NO	**ÜRÜN TANIMI**
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar (yatak haline getirebilir türden olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları
9402	Tıpta, cerrahide, diş hekimliğinde ve veterinerlikte kullanılan mobilyalar (ameliyat masaları, muayene masaları, kliniklerde kullanılmaya mahsus mekanik tertibatlı karyolar, dişçi koltukları) döndürme, yükseltme ve yatırma tertibatlı berber koltukları ve benzeri koltuklar; bu eşyaların aksam ve parçaları
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları
9404	Somyalar, yaylı veya içleri herhangi bir maddeyle doldurulmuş veya teçhiz edilmiş yatak eşyası ve benzeri eşya (şilteler, yorganlar, diz ve ayak örtüleri, yastıklar, puflar, baş yastıkları gibi)(gözenekli kauçuk veya gözenekli plastik maddelerden olanlar dahil)(kaplanmış olsun olmasın)

DÜNYADA MOBİLYA SEKTÖRÜ

Dünya Mobilya Üretimi: 2010 yılında dünya mobilya üretimi yaklaşık olarak 347 milyar $ değerindedir. Bu tahmin CSIL'e yaklaşık 70 en önemli ülkenin yerel kaynakları ile uluslararası resmi kaynaklardan ulaşan verilerin işlenmesi ile yapılmıştır.

Dünya Mobilya Üretimi

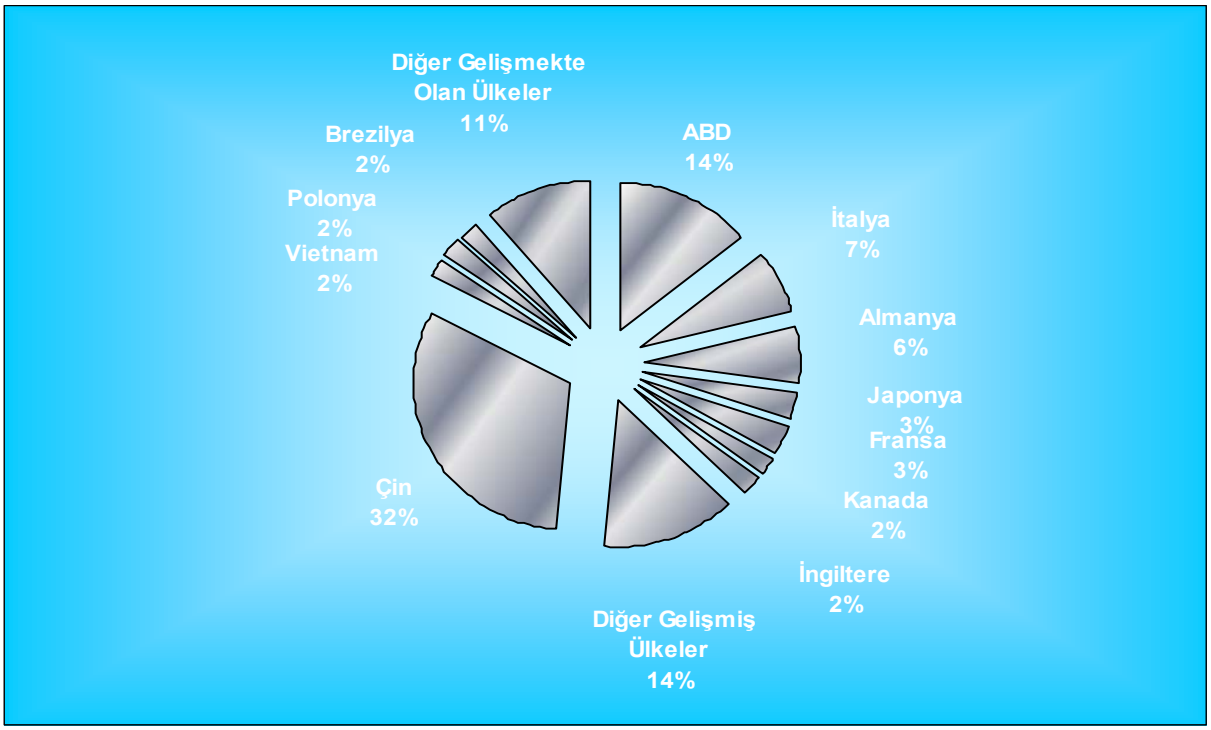

Kaynak: CSIL

Gelişmiş ülkeler dünya mobilya üretiminin yaklaşık %52'sini yapmaktadır. Dünyanın en büyük mobilya üreticileri sırasıyla A.B.D., İtalya, Almanya, Japonya, Fransa, Kanada ve İngiltere'dir ve 131 milyar $ civarında üretim yapmaktadırlar.

Az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler ise dünya üretiminin %48'ini gerçekleştirmektedir. Bu ülkeler arasından 4 tanesi Çin, Polonya, Vietnam ve Brezilya özellikle son zamanlarda ihracata yönelik tasarlanan ve üretim yapan yeni tesisleri sayesinde hızlı bir üretim artışı göstermişlerdir.

Türkiye'nin 12,5 milyar $ değerinde olduğu düşünülen üretim kapasitesi ise dünya mobilya üretiminin %3,6'sını oluşturmaktadır.

Mobilya ticaretinde en fazla göze çarpan gelişim dışa açılma oranının her geçen yıl artmasıdır. 2050 yılında mobilya pazarının 1 trilyon $'ı geçeceği tahmin edilmektedir.

Dünya Mobilya İhracatı: Dünya mobilya ticareti temel olarak 70 ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. En büyük ithalatçılar A.B.D., Almanya, Fransa ve İngiltere, en büyük ihracatçıları ise Çin, Almanya, İtalya ve Polonya'dır. Dünya mobilya ihracatı 2006 yılında 110,4 milyar $ düzeyinde iken, 2010'da 133,1 milyar $'a yükselmiştir.

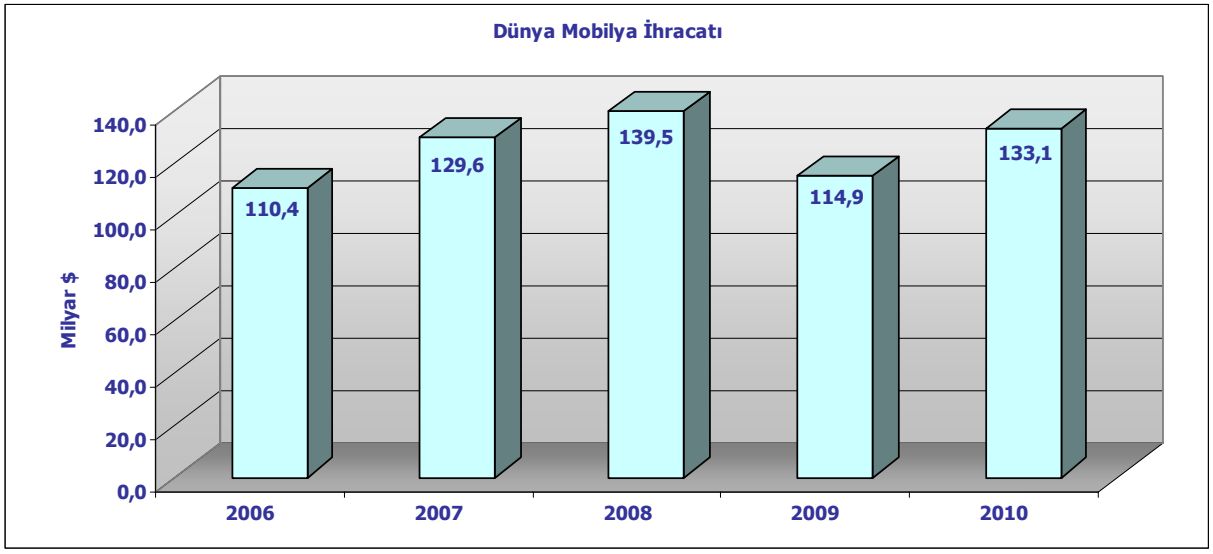

Kaynak: Trademap, 2011

Dünya Mobilya İhracatı (Bin $)								
SIRA	**ÜLKELER**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2010-2009 Değ (%)**	**% Pay**
1	Çin	21.003.250	27.157.801	32.130.978	30.309.118	39.274.629	29,58	29,51
2	Almanya	9.792.215	11.646.046	13.041.284	10.915.863	11.330.271	3,80	8,51
3	İtalya	11.591.124	13.579.237	14.136.249	10.571.427	10.648.741	0,73	8,00
4	Polonya	6.257.705	7.732.010	8.896.427	7.189.805	7.853.893	9,24	5,90
5	A.B.D.	6.076.325	6.580.609	6.847.795	5.265.833	6.396.380	21,47	4,81
6	Meksika	4.710.611	4.558.193	4.160.511	3.206.276	4.424.474	37,99	3,32
7	Vietnam	1.783.495	2.364.908	2.694.919	2.434.204	4.106.597	68,70	3,09
8	Kanada	5.827.966	5.438.967	4.717.002	3.032.397	3.623.162	19,48	2,72
9	Fransa	3.300.943	3.836.956	4.190.379	3.255.973	2.823.943	-13,27	2,12
10	Malezya	2.265.121	2.468.407	2.694.973	2.233.804	2.556.328	14,44	1,92
11	Çek Cum.	1.961.822	2.347.140	2.646.421	2.067.412	2.369.564	14,61	1,78
12	İsveç	2.067.220	2.479.048	2.669.943	2.110.538	2.265.808	7,36	1,70
13	Belçika	2.176.049	2.538.734	2.771.902	2.221.157	2.116.421	-4,72	1,59
14	Danimarka	2.772.369	3.069.908	2.832.016	2.201.058	2.078.184	-5,58	1,56
15	Avusturya	1.863.953	2.300.871	2.414.192	1.949.502	2.020.666	3,65	1,52
16	Endonezya	1.882.174	1.946.126	1.934.002	1.666.876	1.967.764	18,05	1,48
17	İngiltere	2.112.074	2.526.950	2.292.679	1.612.062	1.828.811	13,45	1,37
18	İspanya	1.916.469	2.344.928	2.411.094	1.884.933	1.807.299	-4,12	1,36
19	Hollanda	1.440.190	1.721.644	1.805.963	1.506.017	1.728.247	14,76	1,30
20	Romanya	1.217.948	1.525.615	1.612.295	1.394.690	1.521.014	9,06	1,14
22	**Türkiye**	**798.585**	**1.081.913**	**1.387.015**	**1.198.146**	**1.414.961**	**18,10**	**1,06**
	DİĞERLERİ	17.559.095	20.324.657	21.218.087	16.671.903	18.925.864	13,52	14,22
	TOPLAM	**110.376.703**	**129.570.668**	**139.506.126**	**114.898.994**	**133.083.021**	**15,83**	**100,00**

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünya mobilya ihracatından en büyük payı 39,3 milyar $'la Çin almıştır. Dünya ihracatının %29,5'ini gerçekleştiren Çin'i, 11,3 milyar $'la Almanya takip etmektedir. Dünya ihracatından %8,5 oranında pay alan Almanya'yı 10,6 milyar $'la İtalya üçüncü sıradan takip

etmektedir. Bu üç ülkeden sonra mobilya ihracatında söz sahibi olan ülkeler sırasıyla Polonya (%5,9) ve ABD (%4,8) olmuştur. Türkiye ise 221 ülke arasından dünyanın en fazla mobilya ihracatı yapan 22.ülkesi olarak yerini almıştır.

Ürün Grupları Bazında Dünya Mobilya İhracat (Milyon $)						
G.T.İ.P.	**Ürün Tanımı**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**
9403	Diğer Mobilyalar Aksam ve Parçaları	56.436	65.878	71.450	58.614	65.933
9401	Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları	43.306	50.700	53.820	43.357	52.384
9404	Şilte Mesnetleri, Yatak Takımı Eşyaları ve Benzeri Eşya	8.557	10.578	11.317	10.261	11.859
9402	Tıpta, Cerrahide, Diş Hekimliğinde ve Veterinerlikte Kullanılan Mobilyalar	2.077	2.415	2.919	2.667	2.907
	TOPLAM	**110.377**	**129.571**	**139.506**	**114.899**	**133.083**

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünyada en fazla ihracatı yapılan mobilya türleri sırasıyla; mobilya aksam ve parçaları, oturmaya mahsus mobilyalar, şilte ve yataklardır.

Dünya Mobilya İthalatı: Dünya mobilya ithalatı 2006 yılında 119,6 milyar $ değerinde iken 2010 yılında 134,9 milyar $'a çıkmıştır.

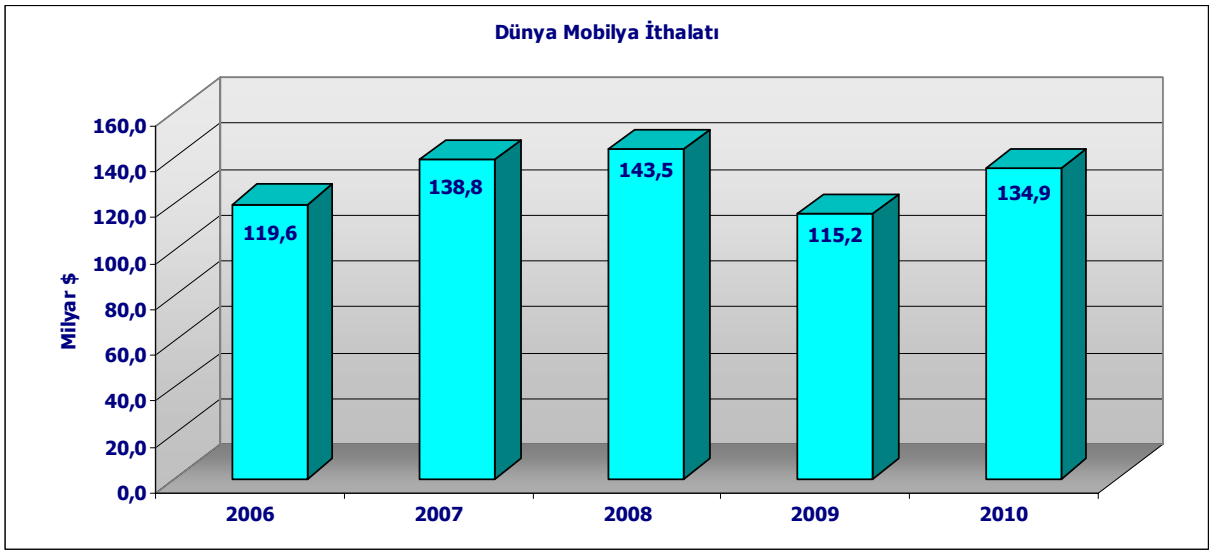

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünyanın en büyük mobilya ithalatçısı 34,8 milyar $'la ABD olmuştur. Dünya mobilya ithalatının %25'ini yapan ABD'yi sırasıyla Almanya (%9,3), Fransa (%6,3), İngiltere (%5,6) ve Kanada (%4,4) takip etmiştir. Türkiye ise 230 ülke arasından dünyanın en fazla mobilya ithalatı yapan 30.ülkesi olmuştur.

Dünya Mobilya İthalatı (Bin $)								
SIRA	ÜLKELER	2006	2007	2008	2009	2010	2010-2009 Değ (%)	% Pay
1	A.B.D.	36.671.034	37.775.431	35.158.414	27.272.509	34.820.328	27,68	25,80
2	Almanya	10.730.640	11.323.902	12.505.697	11.531.080	12.567.193	8,99	9,31
3	Fransa	7.055.766	8.450.240	9.334.587	7.822.798	8.519.283	8,90	6,31
4	İngiltere	7.945.758	9.689.830	9.257.214	6.855.940	7.564.640	10,34	5,61
5	Kanada	5.418.923	6.071.484	6.177.291	4.915.762	5.993.453	21,92	4,44
6	Japonya	5.124.656	5.307.798	5.577.708	4.951.196	5.567.499	12,45	4,13
7	Hollanda	2.853.285	3.516.827	3.908.816	3.159.626	3.409.527	7,91	2,53
8	İspanya	3.014.573	4.257.504	4.318.021	2.971.670	3.389.461	14,06	2,51
9	Belçika	3.205.826	3.782.986	4.050.441	3.264.215	3.164.487	-3,06	2,35
10	İsviçre	2.497.363	3.004.966	3.286.136	2.875.339	3.032.594	5,47	2,25
11	İtalya	2.303.669	2.959.650	3.010.619	2.443.339	2.683.912	9,85	1,99
12	Avusturya	1.997.543	2.569.181	2.750.506	2.479.583	2.581.324	4,10	1,91
13	Avusturalya	1.723.647	2.058.810	2.424.433	2.128.160	2.415.087	13,48	1,79
14	Rusya Fed.	955.585	1.533.311	2.112.018	1.539.319	2.101.804	36,54	1,56
15	İsveç	1.921.932	2.423.444	2.557.070	1.789.900	2.042.672	14,12	1,51
16	Norveç	1.546.394	1.931.453	2.114.955	1.693.907	1.796.882	6,08	1,33
17	Meksika	1.572.890	1.918.961	1.911.383	1.272.038	1.740.073	36,79	1,29
18	Çin	805.773	1.105.905	1.225.537	1.293.247	1.729.517	33,73	1,28
19	Güney Kore	1.327.676	1.595.446	1.510.972	1.132.663	1.509.105	33,24	1,12
20	Danimarka	1.401.733	1.707.272	1.812.373	1.379.927	1.484.366	7,57	1,10
30	**Türkiye**	**540.354**	**711.956**	**776.303**	**567.647**	**738.496**	**30,10**	**0,55**
	DİĞERLERİ	19.021.969	25.138.778	27.751.819	21.846.578	26.091.692	19,43	19,34
	TOPLAM	**119.636.989**	**138.835.135**	**143.532.313**	**115.186.443**	**134.943.395**	**17,15**	**100,00**

Kaynak: Trademap, 2011

2010 yılında dünyada en fazla ithal edilen mobilya türleri sırasıyla; mobilya aksam ve parçaları, oturmaya mahsus mobilyalar ile şilte ve yataklar olmuştur.

Ürün Grupları Bazında Dünya Mobilya İthalat (Milyon $)						
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2006	2007	2008	2009	2010
9403	Diğer Mobilyalar Aksam ve Parçaları	60.131	69.994	72.883	57.521	64.289
9401	Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları	48.657	55.951	56.844	45.261	56.360
9404	Şilte Mesnetleri, Yatak Takımı Eşyaları ve Benzeri Eşya	8.780	10.233	10.774	9.650	11.208
9402	Tıpta, Cerrahide, Diş Hekimliğinde ve Veterinerlikte Kullanılan Mobilyalar	2.069	2.657	3.032	2.754	3.087
	TOPLAM	**119.637**	**138.835**	**143.532**	**115.186**	**134.943**

TÜRKİYE'DE MOBİLYA SEKTÖRÜ

1.Türkiye'de Mobilya Üretimi ve Tüketimi: Türk mobilya endüstrisi, çoğu geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerin ağırlıkta olduğu bir görünüme sahiptir. Buna karşın son yıllarda orta ve büyük ölçekli işletmelerin sayısı hızla artmaya başlamıştır.

Devlet İstatistik Kurumu 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı geçici sonuçlarına göre; Türkiye'de mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletme sayısı 29.346'dır. Bu alanda istihdam edilen kişi sayısı ise aynı sayıma göre 92.567 kişidir. Diğer yandan sektörde sigortasız çalışan eleman sayısının fazlalığı düşünüldüğünde toplam istihdamın bu rakamın çok üzerinde olduğu söylenebilir. Sektörde fabrikasyon üretim yapan firmaların sayısı her geçen gün artmaktadır**.** Mobilya ve orman ürünleri sektöründe faaliyet gösteren yabancı sermayeli firma sayısı ise 34'tür.

Türkiye'de mobilya sektörü, pazarın yoğunlaştığı ve/veya orman ürünlerinin yoğun olduğu belirli bölgelerde toplanmıştır. Önemli mobilya üretim bölgeleri toplam istihdamdaki paylarına göre; İstanbul, Ankara, Bursa, Kayseri, İzmir ve Adana şeklinde sıralanmaktadır. Bunun dışında Bolu, Eskişehir, Sakarya, Zonguldak, Trabzon, Balıkesir, Antalya ve Burdur'da da mobilya üretimi yapılmaktadır.

İstanbul'da mobilya sektörü muhtelif yerlere dağılmış olmakla beraber, en önemli iki merkez İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'ndeki **Masko** (778 mağaza) ve küçük sanayi sitesindeki **Modoko** (350 mağaza)'dur. Ankara mobilya üretiminde her zaman için önemli bir merkez olmuştur. Ankara'da mobilya sektörü **Siteler** semtiyle özdeşleşmiştir. Siteler 1960'lı yıllarda Marangozlar Odasının önderliğinde kurulmuş olup, bugün 5.000 dönüm arazi üzerinde faaliyet gösteren büyük bir organize sanayi bölgesidir. Bölge küçük ve orta ölçekli mobilya üretimi yapan birçok işletmeyi barındırmaktadır. Sitelerdeki kayıtlı firma sayısının 10.000'i aştığı sanılmaktadır. Ancak bu işletmeler emek yoğun işletmeler olup, büyük ölçekli üretim yapan firma sayısı azdır. Büyük ormanlık alanlara sahip olan ve bunun sonucu olarak ağaç sanayiinin hızlı bir gelişme gösterdiği Bursa**-İnegöl** Bölgesi de gelişme dinamiği yüksek bir bölgedir. Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunmasının getirdiği ticari hareketliliği ve hammadde kaynaklarına yakın olmasının avantajını iyi değerlendiren İnegöl bugün artık mobilyasıyla da anılmaktadır. Bölgenin ihracatta yakaladığı başarı, Bursa-İnegöl'ün mobilyada önemli bir uluslararası merkez olma yolunda olduğunu göstermektedir. **Kayseri**'de mobilya sektörünün yükselişi kanepe, koltuk ve yatakla başlamıştır. Teknolojik gelişmeler ve yeni yatırımlarla bugün mobilyanın her dalında üretim yapan firmaları ile Kayseri, Türkiye'nin önemli bir mobilya merkezi haline gelmiştir. Şehir sektörün en büyüklerini içerisinde barındırmaktadır. Kayseri Marangozlar Mobilyacılar ve Döşemeciler Odası verilerine göre ise sektörde faaliyet gösteren firma sayısı 3.500 bulmaktadır. DİE verilerine göre, firma başına düşen 11,5 kişilik istihdam düzeyi ile, bölgede Türkiye ortalamasının çok üzerinde bir oranla eleman istihdam edilmektedir. Firma başına düşen eleman sayısının yüksekliği de göstermektedir ki şehir büyük ölçekli, fabrikasyon tarzda üretim yapan, firmaların yoğunlaştığı bir bölgemizdir. Kayseri daha çok ev mobilyası (koltuk, kanepe ve oturma grubu gibi) ihracatı yapmaktadır. İzmir'de ise, **Karabağlar ve Kısıkköy** sektörün yoğunlaştığı bölgeler olup, sahip olunan liman ve ulaşım kolaylığı sayesinde sektör ihracatta önemli atılımlar içerisindedir.

Üretim miktarı ölçümlerinde net resmi bir rakam olmamakla birlikte üretici firma sayısı, üretim miktarları, satış fiyatları, ihracat rakamları ile birlikte değerlendirildiğinde inşaat sektörünün büyüklüğü ve sektördeki kayıt dışılık dikkate alındığında; Türkiye mobilya sektörü üretiminin 6 milyar $'ı aştığı düşünülmektedir. Türkiye imalat sanayisinde 2005 yılı rakamlarıyla %8'lik büyüme ile en hızlı büyümeyi gerçekleştiren sektörlerden birisi olmuştur. Ancak, sektör genel

konumuyla iç piyasaya dönüktür. Büyük işletmelerin sektöre girmesiyle hem iç pazara hem de dış pazara yönelen mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin bir kısmında sipariş üretimi yapılırken büyük bir çoğunluğunda, oturma grubu (sandalye, çek yat, koltuk) ve tablalı mobilya (mutfak, banyo, ofis, yatak odası, yemek odası, genç odası) üretimleri gerçekleştirilmektedir. Çoğunluğu geleneksel yöntem ve tezgahlarla çalışan küçük işletmelerin ağırlıkta olduğu sektörde büyük ölçekli firmalar otomasyonlu üretim gerçekleştirmektedir.

Türkiye nüfusunun genç olması, yeni evlilikler, kişi başına düşen milli gelirin iyileşmesi yanında sektörün iç piyasaya yönelik olması dikkate alındığında 2007–2013 arasında yurt içinden önemli miktarda bir talebin gelmesi beklenmektedir. 2005 rakamlarıyla Türkiye'de yaklaşık olarak 5.5 milyar dolarlık mobilya tüketimi söz konusudur. Ayrıca, mobilya imalat sektörü, Türkiye imalat sanayinde 2005 yılı rakamlarıyla %8'lik büyüme ile en hızlı büyümeyi gerçekleştiren sektörlerden birisi olmuştur (TÜİK). Buna göre; 2007 ve 2013 yılları üretim ve talep projeksiyon değerleri şu şekildedir:

Türkiye'nin Mobilya Üretim ve Talep Projeksiyonu (Milyon $)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	07-13 Ort. Yıllık Artış (%)
Üretim	7.800	9.000	10.500	12.500	14.000	16.300	19.000	13
Talep	6.600	7.500	8.500	10.000	11.000	12.300	14.000	13

Kaynak: 9.Kalkınma Planı-OİK Raporu

Bu çerçevede; 2010 yılında yaklaşık 12,5 milyar $ değerinde mobilya üreten Türkiye'nin toplam 10 milyar $ değerinde tüketim yaptığı tahmin edilmektedir. Türkiye nüfusunun genç olması, yeni evlilikler, kişi başına düşen milli gelirin iyileşmesi yanında sektörün iç piyasaya yönelik olması dikkate alındığında 2013 yılına kadar yurt içinden önemli miktarda talep gelmesi beklenmektedir. 2013 yılında ise Türkiye'de 19 milyar $ değerinde mobilya üretimi yapılması ve tüketimin de 14 milyar $'a ulaşması beklenmektedir.

2. Türkiye'nin Mobilya İhracatı: Türkiye'nin mobilya ihracatı, 2009 yılındaki ekonomik kriz nedeniyle yaşanan küçük düşüş dışında, son beş yıldır sürekli artış göstermiştir. Türkiye, 2006 yılında 799 milyon $ değerinde mobilya ihraç ederken, 2010 yılına gelindiğinde söz konusu sektörden ihracatını 1,4 milyar $'a kadar yükseltmeyi başarmıştır.

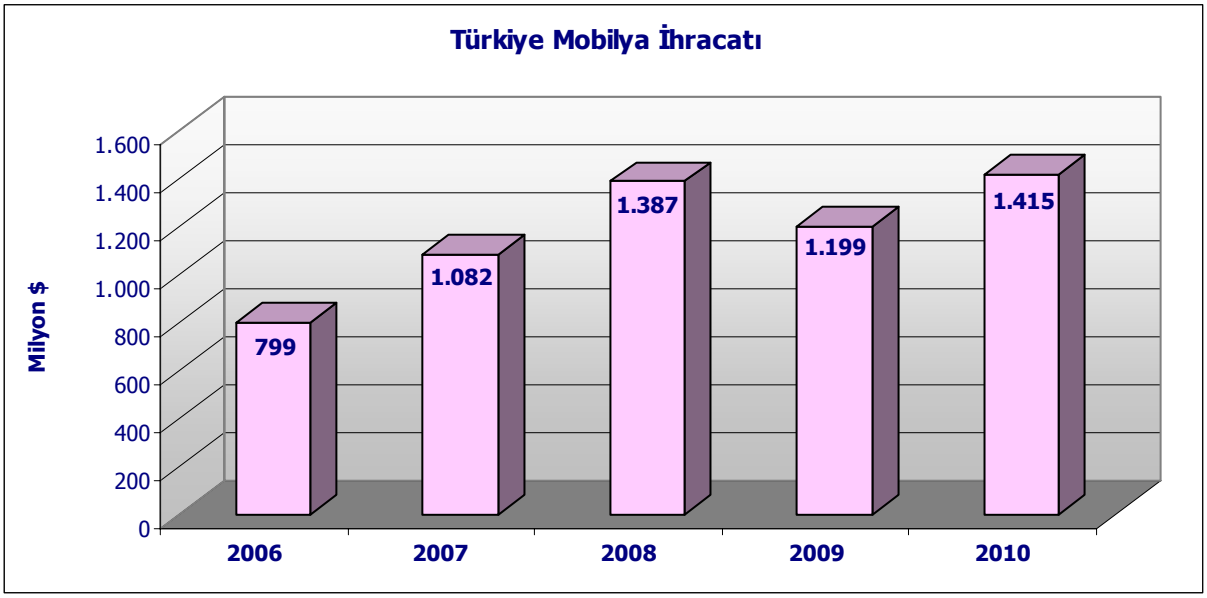

Kaynak: TÜİK verileri

Türkiye'nin Mobilya İhracatı ($)						
ÜLKE ADI	2006	2007	2008	2009	2010	2010 İhracatından Alınan Pay (%)
IRAK	58.911.135	69.000.404	105.102.964	137.654.277	209.278.944	14,8
ALMANYA	111.735.724	140.897.108	161.912.304	122.142.439	135.372.570	9,6
İRAN	33.887.933	68.040.839	77.175.218	74.062.217	91.344.721	6,5
AZERBAYCAN	17.977.974	30.492.190	51.162.455	71.464.078	82.887.830	5,9
LİBYA	7.774.163	16.254.560	21.191.237	42.803.446	75.409.488	5,3
FRANSA	52.524.777	74.234.640	82.021.287	66.864.096	73.787.879	5,2
TÜRKMENİSTAN	9.757.183	12.738.937	23.797.801	38.783.450	47.017.947	3,3
HOLLANDA	44.154.434	53.185.371	59.635.510	49.673.449	46.618.150	3,3
YUNANİSTAN	39.188.017	56.104.279	63.673.597	48.050.623	42.312.205	3,0
İNGİLTERE	35.106.556	49.373.655	62.580.576	46.469.138	42.213.349	3,0
RUSYA FED.	24.436.420	32.258.453	49.499.516	17.901.902	36.239.503	2,6
İTALYA	11.775.603	14.987.884	23.466.933	26.557.673	31.063.456	2,2
SUUDİ ARABİSTAN	16.853.363	21.932.665	28.088.460	23.385.442	29.928.560	2,1
KKTC	26.317.809	27.716.337	26.435.649	20.392.233	26.845.731	1,9
A.B.D.	25.008.240	26.732.784	22.172.472	19.165.979	22.681.467	1,6
KAZAKİSTAN	17.108.871	22.140.298	19.487.800	18.655.696	22.293.917	1,6
ROMANYA	26.903.681	45.292.465	58.392.413	24.171.825	21.905.633	1,5
BELÇİKA	18.397.501	16.712.121	18.190.215	18.800.920	21.037.711	1,5
BAE	10.638.254	12.981.229	28.762.112	31.003.611	20.890.204	1,5
DİĞERLERİ	210.127.639	290.837.157	404.312.099	300.572.999	335.571.193	23,7
TOPLAM	798.585.277	1.081.913.376	1.387.060.618	1.198.575.493	1.414.700.458	100,0

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında Türkiye'nin mobilya sektöründen en fazla ihracat yaptığı ülke Irak olmuştur. Sektörde Türkiye'nin toplam ihracatının %14,8'i Irak'a yapılmış olup, bu ülkeye 209 milyon $ değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Sektör ihracatında ikinci sırayı Almanya almış ve 135 milyon $'la söz konusu ülke Türkiye'nin mobilya ihracatından %9,6 oranında pay almıştır. Bu ülkeleri sırasıyla İran (%6,5), Azerbaycan (%5,9) ve Libya (%5,3) takip etmiştir.

Mal Gruplarına Göre Türkiye'nin Mobilya İhracatı							
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2008		2009		2010	
		Miktar(ton)	Değer ($)	Miktar(ton)	Değer ($)	Miktar(ton)	Değer ($)
9403	Diğer Mobilyalar Aksam ve Parçaları	219.284	700.282.845	215.825	629.793.076	250.341	750.290.968
9401	Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları	133.320	564.523.545	119.501	459.222.805	131.809	541.763.935
9404	Şilte Mesnetleri, Yatak Takımı Eşyaları ve Benzeri Eşya	19.750	102.277.518	18.578	91.869.646	19.197	101.150.498
9402	Tıpta, Cerrahide, Diş Hekimliğinde ve Veterinerlikte Kullanılan Mobilyalar	2.140	19.976.710	2.019	17.689.966	2.632	21.469.747
	TOPLAM	374.494	1.387.060.618	355.924	1.198.575.493	403.978	1.414.700.458

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında mobilya sektöründen en fazla ihracat yapılan kalem 750 milyon $'la mobilya aksam ve parçaları olmuştur. Onu 541 milyon $'la oturmaya mahsus mobilyalar, 101 milyon $'la ise şilte mesnetleri ve yataklar izlemiştir.

3.Türkiye'nin Mobilya İthalatı: Türkiye mobilya sektörü ihracatı ithalatından yüksek olan nadir sektörlerden biridir. Bu özelliği itibariyle bakıldığında; katma değeri yüksek olan mobilya sektörünün ithalatı 2006 yılında 540 milyon $ iken, 2010 yılında 738 milyon $ değerinde gerçekleşmiştir.

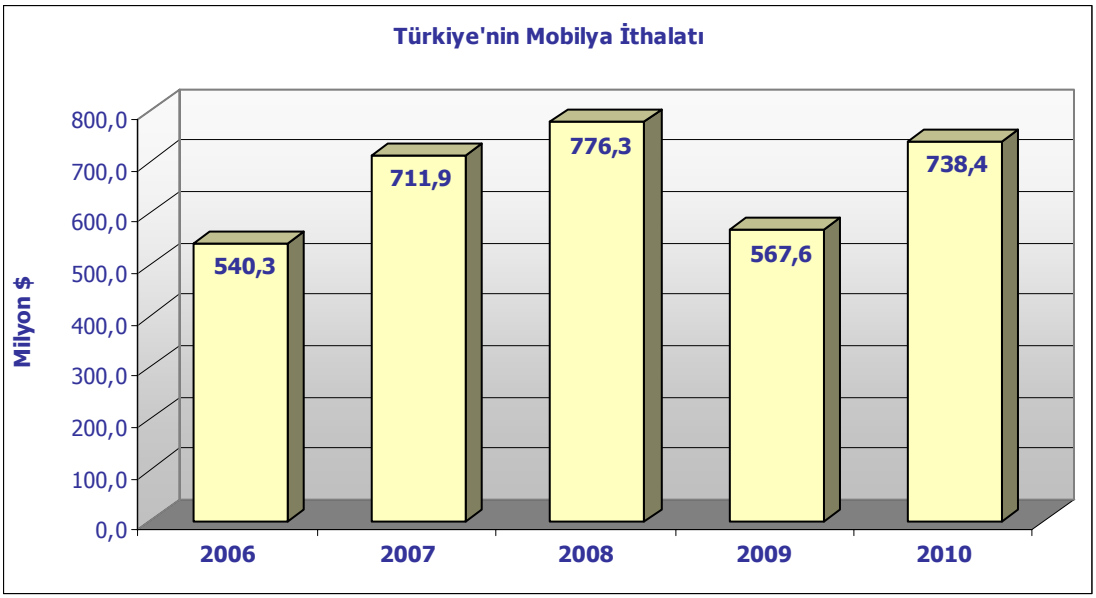

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında Türkiye'nin en fazla mobilya ithal ettiği ülke 276 milyon $'la Çin olmuştur. Türkiye'nin toplam ithalatının %37,4'ü Çin'den yapılmış olup, onu %10,2'yle Almanya, %9,3'le İtalya, %5,3'le Polonya ve %4,9'la Fransa takip etmiştir.

Türkiye'nin Mobilya İthalatı ($)						
ÜLKE ADI	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	2010 İthalatından Alınan Pay (%)
ÇİN HALK CUM.	132.946.818	195.106.407	238.928.707	179.736.929	276.235.812	37,4
ALMANYA	62.329.112	96.314.994	105.484.224	60.566.330	75.122.949	10,2
İTALYA	77.281.788	99.740.871	105.237.714	66.702.551	68.985.449	9,3
POLONYA	28.682.425	37.032.167	42.083.001	41.529.214	39.413.200	5,3
FRANSA	42.896.918	47.827.630	47.195.697	26.172.553	35.973.649	4,9
İSPANYA	18.329.074	25.581.393	19.314.205	27.042.633	29.577.231	4,0
VİETNAM SOSYALİST	6.588.928	15.894.504	21.609.214	18.811.895	18.771.134	2,5
ENDONEZYA	17.213.987	23.462.894	19.211.224	16.634.055	18.723.289	2,5
JAPONYA	5.976.757	13.953.947	24.911.772	14.849.404	17.770.281	2,4
ROMANYA	4.806.468	7.314.031	9.275.457	10.387.968	14.632.244	2,0
A.B.D.	13.456.953	12.416.379	16.919.149	10.222.190	12.569.102	1,7
İST.TRAKYA SER.BÖL.	947.282	2.475.613	2.625.935	6.509.648	10.525.516	1,4
GÜNEY KORE CUM.	11.777.239	18.742.970	9.658.848	6.141.454	9.932.241	1,3
SLOVAK CUM.	5.939.619	4.357.111	3.610.707	5.078.426	9.015.856	1,2
HİNDİSTAN	4.646.192	2.999.944	3.241.924	2.357.879	8.592.588	1,2
AVUSTURYA	8.059.847	6.796.314	7.433.788	4.455.149	7.490.583	1,0
İNGİLTERE	25.052.981	19.014.393	11.301.370	5.021.126	7.246.881	1,0
İSVEÇ	7.835.385	10.150.829	6.490.947	5.477.220	6.700.632	0,9
LİTVANYA	3.756.151	5.106.534	6.157.839	5.455.387	6.663.319	0,9
DİĞERLERİ	61.830.161	67.667.635	75.610.825	54.536.733	64.496.475	8,7
TOPLAM	**540.354.085**	**711.956.560**	**776.302.547**	**567.688.744**	**738.496.228**	**100,0**

Kaynak: TÜİK verileri

Mal Gruplarına Göre Türkiye'nin Mobilya İthalatı							
G.T.İ.P.	Ürün Tanımı	2008		2009		2010	
		Miktar(ton)	Değer ($)	Miktar(ton)	Değer ($)	Miktar(ton)	Değer ($)
9401	Oturmaya Mahsus Mobilyalar, Aksam ve Parçaları	44.958	382.572.839	37.368	303.825.659	53.417	405.369.639
9403	Diğer Mobilyalar Aksam ve Parçaları	56.866	305.918.949	43.357	208.279.260	50.821	242.083.497
9404	Şilte Mesnetleri, Yatak Takımı Eşyaları ve Benzeri Eşya	6.186	45.355.827	6.067	36.093.122	11.174	63.825.014
9402	Tıpta, Cerrahide, Diş Hekimliğinde ve Veterinerlikte Kullanılan Mobilyalar	2.799	42.454.932	1.228	19.490.703	1.804	27.218.078
	TOPLAM	110.809	776.302.547	88.021	567.688.744	117.215	738.496.228

Kaynak: TÜİK verileri

2010 yılında mobilya sektöründe Türkiye'nin en fazla ithalat yaptığı kalem 405 milyon $'la oturmaya mahsus mobilyalar olmuştur. İkinci mal grubu ise 242 milyon $'la mobilya aksam ve parçalarıdır.

MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönler

- Büyük ölçekli firmalar
- Yüksek işgücü potansiyeli
- Malzeme/ürün çeşitliliği
- Mobilya üretim ağı/potansiyeli

Zayıf Yönler

- Aile şirketleri
- Organizasyon eksikliği
- Yönlendirme/Devlet desteği yetersizliği
- Finans yetersizliği
- Yatırım yetersizliği
- Kalifiye eleman yetersizliği
- Mesleki eğitim yetersizliği
- Tasarım eksikliği ve korunması
- Yüksek hammadde maliyetleri
- Yenilik yaklaşımı azlığı
- Pazarlama/pazar
- Uluslararası standartlar

Fırsatlar

- Türkiye'nin stratejik konumu ve AB'e aday ülke olması
- Dünyadaki yeniden oluşum
- Globalleşme
- Yeni pazar arayışları/genişleme
- Fason üretim arayışları
- Avrupa'daki tüketim nüfusu
- Bilgi teknolojisi ve elektronik ağyapılar
- Üretimdeki artış/gelişme
- Tasarımın kullanımı ve artırılması
- Markalı/kimlikli ürünler
- Reklam
- Etkili iletişimin oluşumu/kullanımı
- Mobilya ve moda

Tehditler

- 3. dünya ülkelerinde yapılan çok düşük maliyetlerle üretim
- Çin
- Düşük standartlar, sosyal yapı
- Yavaş değişim ve yenilenme
- AB'ye ihracatta yüksek/düşük maliyet
- AB pazarındaki doyumluluk
- Tasarım eksikliği (kopyalama)
- Büyük ölçekli firmalar

MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Tasarım ve AR-GE: Yıllardır kalite ve tasarım üstünlüğü yerine ucuz fiyatla çeşitli pazarlarda tutunmaya çalışılmasından hareketle, mobilya sektöründe aranılır markalar olabilmek ve Türk mobilya sektörünün hak ettiği şekilde diğer ülke pazarlarından pay alabilmesi için tasarıma ağırlık verilmesi gerekmektedir. Dünya pazarında ülkelerin rekabet gücünde en etkili rol modern tasarıma verilen önemdir. Türkiye'de mobilya üretimi, ihracat rakamları bağlamında arzu edilen konumda değildir. Bunun başlıca nedenleri arasında modern tasarımlı mobilyaların üretilmemesi gelmektedir. Tasarım, bireysel beklentilerden sosyal beklentilere, milli beklentilerden uluslararası beklentilere, pazarlamacılardan üreticilere ve daha önemlisi çevresel beklentilere kadar sayılabilecek her alana cevap veren ve aynı zamanda sosyal, kültürel, siyasi etkinliği olan bir güçtür. Çünkü tasarım dünyayı hareket ettirme açıkçası yönetme güç ve yeteneğine sahiptir. Tasarımın, gelişmiş ülkelerdeki anlamlı önemine karşın, Türkiye'de imalat sanayiinde rol ve öneminin etkin olmadığı söylenebilir. Ancak 2000'li yıllardan itibaren sektöre aktif bir şekilde katılan büyük ölçekli firmaların tasarımı kullanmaları ve yönetmeleri markalaşmalarına yardımcı olmuştur. Türkiye'nin endüstriyel tasarıma önem vermesi ve ürünlerin hukuksal boyutta korunurluğuna yönelik önlemler alması gerektiği her fırsatta vurgulanmalıdır. Diğer taraftan, tasarımın geliştirilmesine ve tasarımın sektör için önemine dikkat çekmeye yönelik faaliyetlerin tüm kurum ve kuruluşlarca desteklenmesi sektörün gelişimi ve hak ettiği yere ulaşması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede; OAİB Genel Sekreterliği organizatörlüğünde son 4 yıldır başarı ile organize edilen, ulusal nitelik taşıyan ve Türkiye'deki iyi tasarımların ortaya çıkarılmasına vesile olan "Mobilya Tasarım Yarışması" gibi faaliyetlerin anlamı büyüktür.

Markalaşma: Her ülke sahip olduğu markalar kadar güçlü ve her sektör tasarım yeteneği kadar rekabetçidir. Sektörün öne çıkan üreticilerinin marka olgusuna verdiği önemi ve yaptıkları yatırımı orta ve küçük ölçekli firmaların da yapmaları gerekmektedir. Türkiye mobilya sanayicilerinin temel misyonu, Türk mobilya marka ve ürünlerinin olgunlaşmasını sağlamak ve dünya standartlarına uygun, kaliteli ve özgün tasarımlı mobilyalar ile rekabetçi fiyatlara sahip olan "Türk Mobilyası Kimliği" ile marka oluşturmak olmalıdır. Marka oluşumu firmalar ve devlet tarafından teşvik edilmeli, markalaşma ödüllendirilmelidir.

Sermaye Yetersizliği: Türkiye'de mobilya imalat sektörünün büyük bölümü KOBİ'lerden oluşmaktadır. Sektörün temel sorunu, sermaye yetersizliği ve kredi maliyetinin yüksekliğidir. İşletmeler para piyasalarından, özellikle ticari bankalardan uygun koşullarda kredi temininde zorlandıklarından, faaliyetlerini genellikle öz kaynaklarından finanse etmektedirler. Bunun bir sonucu olarak, sürekli işletme sermayesi sıkıntısı yaşanmaktadır. Türkiye'de KOBİ'lere kaynak sağlayan yeni finans kuruluşları ile kredi miktarlarının artırılması sektöre önemli katkılarda bulunabilir. Türkiye'de kamu kesimi genel dengesi içinde yer alan küçük ve orta ölçekli sanayi geliştirme ve destekleme fonu kaynakları artırılmalıdır.

Devlet İhaleleri: Devlet ihaleleri KOBİ'lerin gelişmesinde önemli bir kaynak sağlayabilir. Ancak, bunların genelde büyük ihaleler olması küçük ve orta büyüklükteki sanayi işletmelerinin bu ihalelere girmesini zorlaştırmaktadır. Bu bakımdan büyük ihalelerin parçalanması ve KOBİ'lere pay aktarılması sektörün gelişmesine yardımcı olabilir. Buna ilaveten, KOBİ'lerin ortak alım ve satım şirketleri kurmaları, ortak hareket etmeleri ve güç birliği içine girmeleri özendirilebilir.

Uzman Çalıştırma: Büyük oranda KOBİ'lerden oluşan Türkiye mobilya sektörü aile şirketi biçiminde çalışan ve aile üyelerince yönetilen bir yapıya sahiptir. İşletmelerde, profesyonel yönetici ve kalifiye iş gücü oranı düşüktür. İşletmelerin gerek muhasebe gerekse girdi, çıktı ve satış kayıtları sağlıklı tutulamadığından durum analizi ve stratejik planlama yapılamamaktadır.

Bu bakımdan, işletme sahiplerine ve ortaklarına yönetim, finans, pazarlama vb. konularda eğitim vermek amacıyla seminerler düzenlenebileceği gibi, tasarım, üretim ve işletme konularında uzman kişiler çalıştırmaları önerilebilir.

Deneyim Eksikliği: Türkiye'de mobilya endüstrisi büyük ölçüde iç pazara yönelik çalıştığından dış piyasalar hakkında yeterli deneyim ve bilgiye sahip değildir. Geleneksel işletme yöntemleriyle çalışan bu işletmeler, uluslararası pazarlara açılmaktan ve rekabet etmekten kaygı duyduklarından gelişme gösterememektedirler. Bu nedenle, işletmelere dış pazarlara ait bilgilerin ulaştırılması, bu pazarların tanıtılması, uluslararası sergi ve fuarlara katılmalarının teşvik edilmesi gerekmektedir.

Fiziki Yetersizlik: Şehir içlerinde düzensiz, dağınık ve uygun olmayan mekanlarda imalat yapan firmalar bu bakımdan sıkıntı içindedir. Uygun fiziki şartların sağlanması için planlı proje ve altyapısı tamamlanmış küçük sanayi siteleri (KSS) ve organize sanayi bölgeleri (OSB) oluşturulması sektörün gelişimine fayda sağlayacaktır. Bu gibi faaliyetlerin yaygınlaştırılması, mobilya üreticilerinin bir arada bulunmalarını sağlayarak; eğitim, know-how paylaşımı, kalite geliştirme vb. programlarından yararlanmaya imkan vermesi açısından önem taşımakta ve uzmanlaşmaya yardımcı olmaktadır.

Kayıt dışılık: 1980'lerden sonra Türkiye'deki ekonomik ve sosyal gelişmeler özellikle büyük metropollerde kaliteli, fonksiyonel, çağdaş konfor anlayışına uygun mobilya taleplerini artırmış ve sektöre ivme kazandırmıştır. Türkiye'de çoğu küçük atölyelerden oluşan 65 bin civarında mobilya imalat ve satış noktası olduğu kabul edilmekte, ancak kayıt dışılık nedeniyle sayı tam olarak bilinememektedir. Kayıt dışılık oranının %50–60 kadar olabileceği tahmin edilmektedir. Bu nedenle, sektörde garanti belgesi, fatura v.b. denetimler yeterince yapılamamakta, kapasite kullanımı, ölçeksel imalat envanterleri çıkarılamamaktadır. Sektörde kayıt dışı ticareti önleyici tedbirler öncelikle alınmalı ve denetimler sıklaştırılmalıdır. Kayıt dışı ticaret, kurallara uygun çalışan firmaların gelişimini ve rekabeti olumsuz etkilemektedir.

İhracatın Artırılması: Türkiye'nin dünya mobilya pazarından aldığı payı artırması için sektörün ve ürünlerinin tanıtılmasına yönelik faaliyetler yapılmalı ve sektörün gerçek potansiyeli ihracata yansıtılmalıdır. Bu bağlamda şirketlerin birincil sorunu dış pazarlara yabancılık, ikincisi ise finansal yetersizliktir. Bu maksatla, yurt dışı pazarlarda ajanslar kurulması, ihracata ilişkin teşvikler, üretim ve pazarlama aşamalarında, İhracatçı Birlikleri, İGEME, Halk Bankası, Eximbank ve KOSGEB v.b. kurumlarca uluslararası pazarlarda karşılaşılan sorunların giderilmesi ve rekabet gücü kazanmalarına destek sağlanmalıdır. Ayrıca, Eximbank kredilerinin uzun vadeliye dönüştürülmesi, ürün dönüşüm sürecinde sektörün gelişimine katkı sağlayacaktır.

Vergiler ve Teşvikler: İhracatta sağlanan başarılı sürecin gelişerek devam ettirilebilmesi bakımından, firmaların yatırım ve ihracat teşviklerinden yaygın olarak yararlanmaları için finans araçlarına ulaşımları kolaylaştırılarak üretim ve ihracat kapasiteleri artırılmalıdır. Bu bağlamda; AB ile müzakere sürecinde artarak sürmesi beklenen KOBİ'lere dönük; işe başlangıç desteği, KOBİ teminat programı, çekirdek sermayesi programı, bölgesel kalkınma programları vb. ile yenilikçilik ve AR-GE'ye yönelik çalışmaların desteklendiği Altıncı Çerçeve Programı gibi teşviklerden yararlanmasını sağlayacak bilgilendirme programları, sektörel örgütler ve ilgili kamu kurumlarınca yaygınlaştırılmalıdır. Mobilya sektöründe uygulanan yüksek vergi oranlarının Avrupa ülkeleri seviyelerine getirilmesi dış pazarlarla rekabet için önem taşımaktadır. Böylece, vergi kaçırma ve kayıt dışı ticaret engelleneceğinden sektör analizlerinin sağlıklı bir şekilde yapılması mümkün olabilecektir.

SSK Primleri: Türkiye'de SSK Primlerinin yüksek oluşu rekabeti olumsuz etkileyen diğer bir faktördür. Bu uygulama kayıt dışılığı artırmaktadır. Bu nedenle, SSK primleri uluslararası uygulamalar ve ülke gerçekleri dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Uluslararası Finansman İmkanları: Türkiye mobilya ihracatçılarının rekabet gücünü desteklemek için uluslararası finansman imkanlarından yararlandırılmaları gerekmektedir. Bu maksatla, Türk Eximbank'ın ülke bazında ve proje bazında kredi vermesi sağlanabilir. Eximbank'ın dış kaynaklı kredilerinde vadelerin uzun tutulması ve faiz oranlarının AB ülkeleri seviyelerine çekilmesi, sektörün üretim-satış döngüsüne uyum sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Dış ticaretin finansmanı için uluslararası Finans Kuruluşları, Kalkınma ve Yatırım Bankaları ile ortak çalışmalar yapılması fayda sağlayacaktır.

Enerji Fiyatları: Türkiye'de enerji fiyatları rakip ülkelere göre yüksektir. Üretimi ve ihracatı teşvik etmek bakımından enerji fiyatlarıyla ilgili düzenlemeler yapılması zorunlu görülmektedir. Mevcut şartlarda sektörün rekabet gücü kırılmaktadır.

Pazarlama: Mobilya sektöründe pazarlama ve iletişim konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Sektörün ağırlıklı olarak KOBİ'lerden oluşması nedeniyle mevcut imkanlarla yürütülmeye çalışılan pazarlama faaliyetleri dış piyasalarda yetersiz kalmaktadır. Bu durum üreticilerin rekabet şansını azaltmaktadır. Mobilya sektöründe pazarlama kanallarının uygun olmaması sorun teşkil etmektedir. Türkiye'de, modern pazarlama anlayışının bir göstergesi olan, pazarlama organizasyonu, tüketicinin korunması, pazarlama ahlakı, pazar bulmadan imalat, teknik koşulların saptanması v.b. konuları yeterli düzeyde gelişememiş ve yaygınlık kazanamamıştır. Bu maksatla eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının artırılmalısına dönük çalışmaların uzman kişilerle profesyonelce yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

İletişim: Bilgi çağında en önemli faktör bilgi ve iletişimdir. İnternet kullanımının tüm dünyada büyük bir hızla yaygınlaşması, son yıllarda elektronik ticaretin önem kazanmasına yol açmıştır. Özellikle, ticaret ve destek hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle yurtdışına açılma imkanları kısıtlı kalmaktadır. Bu bağlamda etkili bir iletişim ağı kurulması önem taşımaktadır.

Fason İmalat: Fason üretim kısa vadede, gelişmiş ülke üretim metodları, tecrübeleri ve teknoloji transferi, dış pazarı tanıma, tecrübe kazanma, kaliteyi yükseltme bakımından yararlı olabilir. Ancak sektörün asıl amacının; dünya mobilya pazarına Türkiye'nin kendi markalarıyla girmesi, kendi üretim stratejilerini oluşturması ve kendi ürünlerini pazarlaması olarak düşünüldüğünde fason imalatın verdiği zarar net olarak ortaya çıkmaktadır.

Üretim Teknolojileri: Türkiye mobilya sektörünün genelde küçük ölçekli firmalardan oluşması ve zanaat geleneğini devam ettirmesi fark yaratan bir üstünlük olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle, zanaatkarların bilgi ve tecrübelerini gelecek kuşaklara aktarmaları sağlanmalıdır. Bununla birlikte, seri üretim/otomasyon teknolojilerine de önem verilmeli, seri üretim yapan firmaların belli konularda uzmanlaşmaları sağlanmalı ve yeni üretim teknolojileri kullanmaları teşvik edilmelidir. Kalifiye iş gücü oluşumu bakımından meslek okullarına görev ve sorumluluklar verilmelidir. Ayrıca, üretim teknolojilerinin geliştirilmesi için sanayi kuruluşları çağdaş yeni ürünler üretilmesi, standardın yükseltilmesi, maliyet düşürücü ve kalite yükseltici yeni tekniklerin uygulanması, yeni teknoloji geliştirilmesi veya yeni teknolojilerin ülke koşullarına uydurulması konularında AR-GE faaliyetlerine önem ve öncelik vermelidir.

Bürokrasi ve Mevzuat: Avrupa Birliği uygulamaları dikkate alınarak bürokrasi ve mevzuat basitleştirilmeli, vergilendirme ve sosyal güvenlik mevzuatında iş kurma ve istihdam yaratmayı özendirici tedbirler alınmalıdır. İşletmelerin yurt dışı fuar ve sergilere katılımlarında

bürokrasinin kolaylaştırılması sektörün, gelişimi, tanıtımı, iletişimi ve rekabeti bakımından önemli görülmektedir.

Uluslararası Standartlar ve Kalite: Gelişmiş ülke pazarlarına açılımda, birinci koşul ürünlerin istenilen kalite ve standartlara uygunluğudur. Bunlara ilişkin belge ya da sertifikaların ihracatçı firmalarca edinimi artan dış ticaret rakamları ile aynı hızda yapılamamaktadır. Bunlara ilişkin eksikliklerin giderilmesi için ihracatçı firmaların İGEME, İhracatçı Birlikleri vb. kurumlar tarafından bilgilendirilmesi hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır. Bu kapsamda, mobilya sektörü için kaliteyi artırmaya yönelik uluslararası standartlar incelenerek, mevcut olanlar güncellenmelidir. Firmaların TSE belgesi almalarının teşvik edilmesi, uluslararası kalite belgeleri ile ilgili birimler kurulması, toplam kalite yönetimi konusunda seminerler verilmesi gerekmektedir. Ancak, TSE'nin mobilya kalite testlerinde yeterli donanım ve uzman kadroya sahip olmaması üreticiler için olumsuzluk yaratmaktadır. Bu kapsamda, mobilya kalite testlerinin standartlara uygun olarak yapılabileceği bir laboratuar kurulması veya mobilya eğitimi veren fakültelerdeki laboratuarlardan bu konuda faydalanılması faydalı olacaktır. Mobilyalarda kalite güvence sistemleri ve insan sağlığı ile ilgili faktörler dikkate alınmak zorundadır. Bu maksatla çağdaş ülkelerde üretimde kullanılan malzemeler ile ilgili uluslararası standartlara uyum sağlanmalıdır. Günümüz global ticaret mekanizmasının önemli unsurları haline gelmiş olan ISO 9000 Kalite Yönetim Sistemleri, ISO 14000 Çevre Yönetim Sistemleri, OHSAS 18000 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi Sistemi ile ilgili kurallara uyum tam olarak sağlanmalıdır.

Test Laboratuarları Eksikliği: Avrupa Birliği, Rusya Federasyonu gibi bir çok ülke, mobilya sektöründe aldığı ürünlerde yangın ve akustik gibi bazı sertifikalar, testler ve bu testlerin akredite edilmiş olmasını istemektedir. Ancak Türkiye'de söz konusu testleri yaptıracak laboratuarlar bulunmamakta veya firmalarımızın üniversitelerde yaptırabildikleri bazı test sonuçları, bu kurumların akreditasyonu olmadığı için yurt dışında geçerli olamamaktadır. Ayrıca firmaların test süreçlerini izlemeleri ve sorunları anında tespit ederek, düzeltmeleri yapmaları ve yeniden aynı testin tekrarını yaptırmaları gerektirmektedir. Dolayısıyla, anılan sertifikaları talep eden ülkelere ihracat yapan firmalarımız, ürünlerini test ettirmek için önce yurt dışındaki test laboratuarlarına göndererek önce testlerini yaptırmakta ve kabul gören bir sertifika alınabilmesi için hem zaman hem de maddi kayba uğramaktadır. Kabul gören akredite bir yerden alınması gereken söz konusu evrakların ve yapılması gereken testlerin Türkiye'de de yapılabilmesinin sağlanması için acilen ilgili test laboratuarları kurulması, söz konusu girişimin TSE ve üniversitelerin ortak girişimiyle hayata geçirilmesi veya özel sektörün devlet eliyle bu konuda teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu konudaki eksikliğin giderilmesi Türkiye'de ihraç edilebilecek ürün kalitesini de artıracaktır.

Müşteri Memnuniyeti: Mobilya yaşam döngüsünde, mobilyayı kullanan iki kullanıcı vardır; bunlardan birincisi ihtiyacına cevap arayan "kimse", ikincisi ise doğal kaynaklarından faydalanılan "dünya"dır. Ürün yaşam döngüsü süreçlerinde her iki kullanıcıyı da memnun edecek özelliklerde mobilyaların üretilmesi önemlidir. Bu nedenle, ürün oluşumunun ilk süreçlerinden son kullanım alanlarına ve geri dönüşüm süreçlerine kadar etkili ürün oluşum sentez ve analizlerinin iyi yapılması gerekmektedir.

Örgütlenme: Sektörü alt sektörler bazında temsil eden ev, ofis, mutfak mobilyaları gibi dernekler ve odalar bulunmaktadır. Ancak, sektörün tamamını tek bir kuruluşta temsil eden bir yapılanma maalesef mevcut değildir. Dolayısıyla, Türkiye'deki mobilya sektörünün bahsedilen kuruluşların üzerinde yeni ve etkin bir yapılanmaya ihtiyacı vardır.

Eğitim: Küreselleşmenin getirdiği liberalleşme eğilimlerinin hız kazanması, sermayenin serbest dolaşımındaki artış, ticaretin serbestleşmesi, ürün niteliklerinde uluslararası standart aranması sonucu; üretim ve hizmet sektöründeki çeşitlenmeler, sanayinin ihtiyaç duyduğu kalifiye teknik

insan gücü niteliğindeki gelişme ihtiyacını beraberinde getirmektedir. Türkiye mobilya sektöründe ağırlıklı olarak yer alan küçük ve orta ölçekli işletmelerin çoğunluğu teknolojik düzey ve kalifiye teknik eleman yetersizliği sorunu yaşamaktadırlar. "Mobilya ve Dekorasyon Eğitimi" veren okullarda teknoloji eğitiminin güncelleştirilerek kalitesinin artırılması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Bunlara ilaveten mobilya endüstrisinin yoğunlaştığı bölgelerde "Modern Tasarım" eğitimi veren okulların açılması sektörün gelişimi için hayati önem taşımaktadır. Sektörde üniversite–sanayi işbirliğini sağlayacak mekanizmaların oluşturulması, bu kapsamda yapılması önem taşıyan etkinliklerden biri olarak değerlendirilmelidir. Ayrıca, hizmet içi eğitim programları ile gelişen teknolojiyi takip etme konuları gündemde yer almalıdır.

Nakliye ve Ambalaj: Satılan mobilyalar alıcıya sağlam ve eksiksiz olarak ulaştırılmalıdır. Demonte paket mobilya üreten firmalar haricindekiler (özellikle ihracat yapanlar), ürünlerinin farklı ölçülerde olması ve ihraç edilecek ürün adedinin az olması nedeniyle gerektiği gibi ambalajlama yapamamakta, dolayısıyla ambalajları oluklu karton ve havalı naylon ile sınırlı kalmaktadır. Mobilyaların alıcıya sağlam ulaşması için kullanılan kolileme sistemi, koli adet/birim fiyat oranı göze alındığında, seri üretim yapan firmalar haricinde uygulanmamaktadır. Markalaşmanın gerektirdiği ürün paket tasarımı disiplininde ambalajlamanın yapılması sektörün rekabeti ve güvenilirliği için önem taşımaktadır.

Kaba yük taşımaya alışmış nakliyatçılar, hazır mobilya gibi yükleri taşırken gerekli özeni göstermemekte, bazı firmalar ise mobilyayı alıcıya teslim etmeden önce aktarma yapmakta, özen gösterilmeden yapılan nakliye ve aktarma işleri mobilyalarda hasara sebep olmaktadır. Bu olumsuzluğu giderecek iyi organize edilmiş bir dağıtım sistemine ihtiyaç vardır. Ayrıca, ihracat sırasında, gümrüklerde de sorunlar yaşanmakta, ambalajlar bozulmaktadır. Mobilya fiyatlarının doğal olarak farklılığı, gümrük çalışanlarında kararsızlığa neden olduğundan gümrükçüler ürünlerden birer adet numune alıkoymaktadır. Bu nedenle gümrüklerde görevli muayene memurlarını mobilya konusunda eğitmek ya da ihtisas gümrükleri oluşturmak yararlı olacaktır.

Diğer taraftan, sektörde ulaşım, ağırlıklı olarak karayolu ile yapılmaktadır. Ancak, mobilya ürün özelliği nedeniyle maliyetlerden birçok ürüne kıyasla daha çok etkilenmektedir. Alternatif taşıma yöntemlerinin araştırılması ve gerekirse mobilya sektörüne ayrıcalık tanınarak ihracatta destek verilmesi sağlanmalıdır.

SONUÇ

Sürekli gelişen Türkiye mobilya sektörünün 133 milyar $'lık dünya mobilya ihracatından 1,4 milyar $'la yaklaşık %1,1 oranında pay alarak dünyanın en büyük 22. mobilya ihracatçısı olarak yer alması, sektörün büyüme potansiyelini açıkça ortaya koymaktadır.

Üretim aşamasında hammaddelerinin hemen hemen tamamını kendi ülkesinden sağlayan (örneğin döşemede kullanılan tekstil malzemeleri, ahşap malzemeler, metal ve cam malzemeler gibi) Türk mobilya sanayi katma değeri yüksek ürünler üreten bir sektördür. Bu açıdan bakıldığında; özgün ve modern tasarımlarla dünya mobilya pazarında söz sahibi olabilecek kadar büyük bir potansiyel taşıyan mobilya sektörünün bu potansiyelinin ortaya çıkarılması için;

- Sektörün önündeki hammadde ve enerji maliyetleri konularındaki sorunların acilen giderilmesi,
- Özgün tasarımlı, kaliteli ve dünya standartlarını yakalamış koleksiyonların üretilmesinin sağlanması,
- Tasarım yarışmalarının desteklenmesi,
- Ar-Ge ve patent konusunda sektörün gelişimine fayda sağlayacak çalışmalar yapılması,
- Uluslararası standartlar ve kalite koşullarına uyum sağlayabilmek için insan sağlığı ve çevre koşullarına uluslararası kurallar dahilinde uyum sağlanması, bu kriterlere uygun üretim yapılması ve bunların ölçümü için gerekli laboratuarların kurulması,
- Yeterli sermayeye ulaşım için uygun şartlarda kredilerin temini ile olası krizlerde kredi faiz oranlarının sabit kalmasının sağlanması,
- Eximbank kredilerinde mobilya üretimi ve ihracatı yapan firmalara kolaylıklar sağlanması,
- Mobilya sektöründe istihdam edilen işgücünün eğitim düzeyinin artırılması yönünde çalışmalar yapılması ve mobilya sektörüne istihdam sağlayacak üniversitelerin ilgili bölümlerine destek verilmesi yönünde politikalar geliştirilmesi,
- İş gücü maliyetlerini düşürmek için SSK pirimlerinin Avrupa Birliği ülkeleri seviyesine çekilmesi,
- Türk mobilya sektörünün yurt dışındaki tanıtımı için faaliyetler düzenlenmesi,
- Sektörün ihracat ve dış pazarlar hakkında daha fazla bilgi edinmesini sağlayabilmek için dış pazarlar ve sektörel bilgilerin firmalara iletilmesi,
- İhracatın artırılması için yurtdışı fuar katılımları ve ticaret heyeti gibi faaliyetlerin sürekli olarak yapılmasının ve kolay katılım koşullarının sağlanması
- Üniversitelerin mobilya tasarımı ile ilgili bölümlerine destek verilmesi,

gerekmektedir.

Ayrıca, Türkiye'deki mobilya işletmeleri büyük oranda KOBİ'lerden oluştuğundan, sektörün uluslararası pazarlara açılırken öncelikle küçük işletmelerin birleşerek büyük ve profesyonel üretim yapabilen işletmelere dönüşmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle; üretici firma adedi, mevcut istihdam gücü ve doğal kaynaklarıyla Avrupa'nın güçlü mobilya üreticilerinden Almanya, İtalya, Polonya ile rekabet edebilecek durumda olan mobilya sektörünün hızlı bir örgütlenmeye ihtiyacı vardır. Son yıllarda tüm sektörlerde olduğu gibi mobilya sektöründe de büyük bir atılım içinde olan Çin'in tehdit unsurundan korunmak için acil önlemler alınmalıdır.

2020 yılı itibariyle 500 milyar $'lık bir hacme ulaşması beklenen dünya mobilya pazarından Türkiye'nin payına düşeni alabilmesi için, mevcut sorunlarını çözmesi ve uluslararası rekabet gücünü artırması bir zorunluluktur.

KAYNAKLAR

- Centre for Industrial Studies (CSIL) (http://www.csilmilano.com/)
- Devlet Planlama Teşkilatı (www.dpt.gov.tr)
- International Furniture Congress/Yrd.Doç.Dr.İlker Usta-Doç.Dr.Arif Güray
- 9.Kalkınma Planı-OİK Raporu
- Mobilya Sektörü Değerlendirme Raporu/Ocak 2006/Sevil SAKARYA-OAİB
- Orman Genel Müdürlüğü (www.ogm.gov.tr)
- Trademap (www.trademap.org)
- TÜİK verileri (www.ekonomi.gov.tr)

Orta Anadolu Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği
Adres : Mahatma Gandhi Cad. No: 103 G.O.P. 06700 ANKARA
Tel : (312) 447 27 40 (pbx) Faks: (312) 446 96 05 - 447 01 80
e-posta : oaib@ekonomi.gov.tr WEB : www.oaib.gov.tr / www.turkishwood.org

TÜRKİYE'DEKİ BAŞLICA MOBİLYA ÜRETİCİ VE İHRACATÇI FİRMALARIN LİSTESİ							
UNVAN	ADRES	İLÇESİ	İLİ	TEL	FAKS	E-MAIL	WEB
BOYDAK DIŞ TIC. A.Ş.	ORGANIZE SAN. BÖL. 7. CD. NO:5	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3212200	0 352 3212264	info@boydakexport.com	www.boydakexport.com
CEHA BURO MOBILYALARI LTD.STI.	ORG.SAN.BOLG.2 CD. NO:14	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3220757	0 352 3220763	cehaburo@superonline.com	www.cehaburo.com
ÇILEK MOBILYA SANAYI VE PAZ. TICARET A.Ş.	DÜNYA TICARET MERKEZI A 3 BLOK KAT:17 NO:469		İSTANBUL	0 212 4657845	0 212 4657846	sermin.aras@cilek.com.tr	www.cilek.com.tr
IŞILPLAST PLASTIK SANAYI VE TIC. A.Ş.	ÇATALCA YOLU NO:4		İSTANBUL	0 212 8615000	0 212 8610024	bilgi@siesta.com.tr	www.siesta.com
DOĞ-TAŞ DOĞANLAR MOBILYA IMAL. ENERJI ÜR.SAN.VE TIC. A.Ş.	IDRISKORU KÖY.HACIVENEZ MEVKII	BİGA	ÇANAKKALE	0 286 3169860	0 286 3164433	dogtas@dogtas.com.tr	www.dogtas.com.tr
YM İTHALAT İHRACAT TİCARET LTD ŞTİ.	ANKARA ASFALTI ÜZERİ 10.KM.PK:	MERKEZ	DENIZLI	0 258 2671515	0 258 2671947	yongamobilya@yongamobilya.com	www.yongamobilya.com
POLİMEKS İNŞAAT TAAHHÜT VE SAN TİC.A.Ş	ELMADAĞ ASKER OCAĞI CD.SÜZER PLAZA NO:15	ŞİŞLİ	İSTANBUL	0 212 2493737	0 212 2934550		
YATSAN SUNGER VE YATAK SANAYI TIC.LTD.STI.	GURBET PINAR MEVKII BEKIR SAYDAM CAD.NO:88	TORBALI	İZMIR	0 232 8642400	0 232 8641642	yatsan@yatsan.com	www.yatsan.com
İSTANBUL DIŞ TİC.HİZMETLERİ A.Ş.	BALMUMCU MH. RUHİ BAĞDADİ SK. NO:5	BEŞİKTAŞ	İSTANBUL	0 212 2757150	0 212 2757155	istanbul@istanbuldisticaret.com.tr	www.istanbuldisticaret.com.tr
ALFEMO MOBİLYA SAN.VE TİC.A.Ş.	TORBALI MAH.CELAL UMUR CADDESİ NO:10	TORBALI	İZMIR	0 232 8533030	0 232 8532646	export@alfemo.com.tr	www.alfemo.com.tr
TMR DIS TIC.LTD.STI.	KOSUYOLU CD.NO:102	KADIKÖY	İSTANBUL	0 216 3405580	0 216 3405483		
KİLİM MOBİLYA KANEPE SANAYİ VE TİC.A.Ş.	1.ORGANİZE SANAYİ BÖL.43.CAD. NO:27		KAYSERI	0 352 3220202	0 352 3220214	export@kilimmobilya.com.tr	http://www.kilimmobilya.com.tr
YAĞMUR MOBİLYA SAN.VE TİC.A.Ş.	SABANCI ORGANİZE SAN.BÖL. ATATÜRK BUL.1.CD.NO:16	YÜREĞİR	ADANA	0 322 3944426	0 322 3943634	dbekmezci@yagmur.com.tr	
NOVA ULUSLARARASI REKLAMCILIK VE DEK. A.Ş.	MERKEZ MAH. PELİTLİ YOLU CAD. NO: 191	GEBZE	KOCAELI	0 262 6777200	0 262 6777163	info@nova-tr.com	
MESSİNA DIŞ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ	CAMİŞERİF M.ÇAKMAK C.KADRİBEY APT.NO:23/4		MERSIN	0 324 2377130	0 324 2387153	info@messinadenizcilik.com	
NA INS.VE TICARET LTD.STI.	BALAMIR SK.NACO PLAZA	BEYKOZ	İSTANBUL	0 216 5378166	0 216 5378210	kemal.sancakli@naco-construction.com	
BÜROTIME MOBİLYA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	3.ORG.SAN.BÖLG.İHSANDEDE CD. NO:1	SELÇUKLU	KONYA	0 332 2390017	0 332 2390426	burotime@burotime.com	www.burotime.com
İPEK KANEPE MOBİLYA İMALAT İTH İHRACAT SAN.VE TİC. A.Ş.	ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ NO:35	MERKEZ	KAYSERI	0 352 3220050	0 352 3220061	turker.yesilova@ipekmobilya.com.tr turkerb	www.ipekmobilya.com.tr
MERDİPA MOBİLYA VE TEKSTİL ÜR. SAN.VE TİC.A.Ş.	TORBALI MAH.ÜMİT TUNCAY CAD. NO:7/A	TORBALI	İZMIR	0 232 6181500	0 232 6181502		
KAPİTAL İÇ VE DIŞ TİCARET GIDA MOB.İNŞ.TEKS.SAN.VE TİC.LTD.ŞT	BAYEL İŞ MERK.A BLOK KAT.5 NO.512	ŞEHİTKAMİL	GAZIANTEP	0 342 2153585	0 342 2153585	kadiryemisen@hotmail.com	
FATIH KIRAL MOBILYA ITHALAT VE IHRACAT SAN.TIC LTD.ŞTI.	SELAMI ÇEŞME F.YOLU MAH.CEMIL TOPUZLU CAD.NO:16	KADIKÖY	İSTANBUL	0 216 3603443	0 216 3693360	info@fatihkiral.com	
HAKSEL BURO MOBILYALARI SAN.VE TIC.LTD.STI.	ISTASYON M.ATATÜRK SAN.SIT GENERAL MUSTAFA YANAR C. N:14	ÇATALCA	İSTANBUL	0 212 7713909	0 212 7714135	info@hakselburo.com	www.hakselburo.com
MSD MOBILYA TASARIM DEKORASYON ITH.IHR.SAN.VE TIC.LTD.ŞTI.	BUTTIM A.BL.K.5 NO.1377	OSMANGAZİ	BURSA	0 224 2113686	0 224 2113687	metin_msd@hotmail.com	
SÜRTAŞ MADENİ VE PLASTİK EŞYA SAN.VE DIŞ TİC.A.Ş.	YENI MH.F ÇAKMAK CD. B.MANCO SK.	BÜYÜKÇEKMECE	İSTANBUL	0 212 6891604	0 212 6891605	ayten@surtas.com.tr	
DİWAN HOME İÇ VE DIŞ TİC.LTD. ŞTİ.	YAPRAK MAH.İSTASYON CAD.FUAR İŞ MRK. KAT:2 NO:10	ŞEHİTKAMİL	GAZIANTEP	0 342 2315330	0 342 2310633	ozmidyat27@hotmail.com	
CAM MERKEZİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	PELITLI YOLU CAD.NO:135 PELİTLİKÖYÜ GEBZE	GEBZE	KOCAELI	0 262 7512785	0 262 7511749	info@yorim.com.tr	www.yorim.com.tr
OFİS NET MOBİLYA DEKOR.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	SIRMA SOK.NO:11/1-3	ALTINDAĞ	ANKARA	0 312 3496900	0 312 3514661	net@ofisnet.com.tr	www.ofisnet.com.tr
ALDORA MOBİLYA VE TEKSTİL SAN.VE TİCARET A.Ş.	1.ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ33. CADDE NO:35	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3212727	0 352 3212728	exim@aldora.com.tr	www.aldora.com.tr
AZAD DIŞ TİCARET LTD.ŞTİ.	SERÇEÖNÜ MAH.AHMET PAŞA CADDE UĞUR PLAZA NO:28 KAT 13/100	KOCASİNAN	KAYSERI	0 352 2323022	0 352 2323075	azathawramy@yahoo.com	
MEHMET BOZKURT RONAY İÇ VE DIŞ TİC.	ÖZGAZİKENT TOPTANCILAR SİTESİ B BLOK NO:16	ŞEHİTKAMİL	GAZIANTEP	0 342 2383285			
MEŞE MOBİLYA KANEPE İML.İTH.İH R.SAN.VE TİC.A.Ş.	ORGANİZE SAN.BÖL.47.CAD.NO:10		KAYSERI	0 352 3220606	0 352 3220613		www.meŞemobilya.com.tr
MERİNOS MOBİLYA TEKSTİL SAN.VE TİC.A.Ş.	TORBALI MAH.ÜMİT TUNÇAĞ CAD. NO:7	CUMAOVASI(MEN	İZMIR	0 232 8532268	0 232 8532269	merinos@merinosmobilya.com.tr	
NURUS-NURETTİN USTA PROJE DEK. AKS.İTH.İHR.A.Ş.	ÇANKIRI YOLU 11.KM		ANKARA	0 312 8154516	0 312 8155313	impex@nurus.com.tr	www.nurus.com
NURHAS MOBILYA SAN.VE TIC.A.Ş.	ORGANIZE SAN.BÖLG.1.CAD.NO:12	İNEGÖL	BURSA	0 224 7148068	0 224 7148822	export1@ndesign.com.tr	www.ndesign.info
BURSALI ÇELİK EŞYA MOB.VE EV G İML.PAZ.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	HACILAR ORGANİZE SANAYİ BÖLGES 3.CADDE NO:7	HACILAR	KAYSERI	0 352 3220646	0 352 3220377	aydemir@bursalifurniture.com	www.bursalifurniture.com

KONFOR DAYANIKLI TÜK.MALL.MOB. DERİ TEK.İNŞ.TUR.SAN.V.TİC.A.Ş	ÇAMLIK CAD.NO.46	GAZİEMİR	İZMIR	0 232 2812323	0 232 2814023	info@konfor.com.tr	www.konfor.com.tr
HIDROMEKANIK MAKINE SANAYI VE TICARET A.S.	SEFAKOY HALKALI CAD.NO.188	KÜÇÜKÇEKMECE	İSTANBUL	0 212 6989050	0 212 6989055	info@papatya.com.tr	www.papatya.com.tr
DAN-CA DIŞ TIC. LTD. ŞTI.	KALE MH. SAN. BÖLG. YILMAZ SK. NO:6	KESTEL	BURSA	0 224 3720426	0 224 3720430	kemalcengel@danca.com.tr	
ÖZTİRYAKİLER MADENİ EŞYA SAN. TİC. A.Ş.	ESKI HADIMKÖY YOLU 1. KM NO:14 KAPI KARAKOLU MEVKII	BÜYÜKÇEKMECE	İSTANBUL	0 212 8866234	0 212 8866236	ooztiryaki@oztiryakiler.com.tr	
YEREKONMAZLAR MOBILYA SAN. VE TIC.LTD.ŞTI.	ERTUĞRULGAZI C. NO:25	İNEGÖL	BURSA	0 224 7155528	0 224 7141924	donat@donatcollection.com	www.yerekonmaz.com
SALONI MOBILYA TEKS.INŞ.SAN.VE TIC.LTD.ŞTI.	YENI SANAYI-ORHAN GAZI CAD. NO:55	İNEGÖL	BURSA	0 224 7113130	0 224 7117010	info@saloni.com.tr	www.saloni.com.tr
SEMBOL ULUSL.YATIRIM PEYZAJ İNŞ.TURİZM SAN.VE TİC.A.Ş.	BARINAKLAR BULVARI N:65	MURATPAŞA	ANTALYA	0 242 3232526	0 242 3231211		
SYSTEM INSAAT LTD.STI.	ATASEHIR SEDEF BLOKLARI 11.BL. D.3	KADIKÖY	İSTANBUL	0 216 4656363	0 216 4656337		
MADEŞ İÇ VE DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.	KEMERKÖPRÜ CD.ÇALIK SK.NO:4	MERKEZ	BARTIN	0 378 2271311	0 378 2271994	info@mades.com.tr	www.mades.com.tr
KBS INSAAT SANAYI VE TICARET A .S.	YENIŞILE YOLU NO:7	ÜMRANİYE	İSTANBUL	0 216 3121337	0 216 4291156	info@kbs.com.tr	www.kbs.com.tr
MONTEL MOB. TEKS. DERI TURZ. SAN. TIC. A.Ş.	TEPETARLA MH. DEMIRYOLU MEVKII SARI MEŞE	İZMİT	KOCAELI	0 262 3715700	0 262 3715701	montel@montel.com.tr	www.montel.com.tr
KAYNAK DIŞ TİC.A.Ş	BULGURLU MAH.LIBADIYE CAD. HAMINNE CESMESI SOK.NO.5	ÜSKÜDAR	İSTANBUL	0 216 5221107	0 216 5221106	o.tezcan@kaynak.com.tr	www.kaynak.com.tr
YAMAN DIŞ TİC.İNŞ.TRZ.SAN.LTD ŞTİ.	BAHÇELİEVLER MAH.OZDEN GEC.NO: 1/A		SAMSUN	0 362 4453189	0 362 4451554		
IRAK DIS TICARET LTD.STI.	MAHMUTBEY YOLU GÖZTEPE MAH.İSTOÇ OTO TİC.MERKEZİ IRAK (F) PLAZA	BAĞCILAR	İSTANBUL	0 212 6595412	0 212 6597835	ihracat@irakplast.com	www.irakplast.com
ALTIN YAPRAK MOBILYA KOLT.AĞAÇ ÜRÜNL.TEKS.SAN.VE TIC.LTD.ŞTI.	ORGANİZE SAN. BÖLGESİ 2.CAD İNEGÖL	İNEGÖL	BURSA	0 224 7148538	0 224 7148541	info@marilikoltuk.com	www.marillikoltuk.com
FATİH KIRAL MOBİLYA PROJE İNŞAAT TURİZM İTH.VE İHR.SAN. TİC.LTD.ŞTİ	E5 YANYOL İBRAHİMAĞA SOK NO:9 BOSTANCI	KADIKÖY	İSTANBUL	0 216 3603443	0 216 3693360	duygu.calin@fatihkiral.com	
İŞBİR SÜNGER SANAYİİ A.Ş.	BALIKHİSAR MAH. ÖZKAN SOK. NO:752	AKYURT	ANKARA	0 312 3980788	0 312 3980790		
MOB MOBİLYA DEKORASYON A.Ş.	ÇANKIRI YOLU 7.KM. 06750 AKYURT	AKYURT	ANKARA	0 312 8475040	0 312 8475045	mob@mob.com.tr	www.mob.com.tr
ALTINZAMBAK DIŞ TICARET LTD. ŞTI.	YENİ YALOVA YOLU 7.KM. KUMLUK MEVKİİ OSMANGAZİ	OSMANGAZİ	BURSA	0 224 7148526	0 224 7148527	gala@galamobilya.com	www.galamobilya.com
COŞKUN TEKSTIL VE ORM.ÜRÜN. SAN.VE TIC.LTD.ŞTI.	T.CEMAL BERIKER BUL.GÜLEÇ IŞH. NO:23/6	SEYHAN	ADANA	0 322 3632443			
ATASAY DIŞ TİCARET LTD.ŞTİ.	OGANİZE SANAYİ BÖLGESİ 24.CAD. NO:14		KAYSERI	0 352 3212020	0 352 3211791		
MOYEKS MOBİLYA TEKSTİL SANAYİ İÇ VE DIŞ TİC.LTD.ŞTİ.	ORGANİZE SAN.BÖL.16.CAD. NO:34	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3211012	0 352 3211640	export@lukssan.com	www.lukssan.com
UTAY İNŞ.A.Ş.	ISMET INÖNÜ CAD. CÜLCÜLOĞLU IŞHANI NO:5/9 ÇELIKTEPE	KAĞITHANE	İSTANBUL	0 212 2808621	0 212 2810847		
INOKSAN MUTFAK SANAYI VE TICARET A.S.	ORGANIZE SANAYI BOLGESI ORMANLAR CAD NO:5	NİLÜFER	BURSA	0 224 2420010	0 224 2423801		www.inoksan.com.tr
POLEN DIŞ TİC.ORMAN ÜR.MOB. GIDA MADDELERİ LTD.ŞTİ.	*HAVUZLUBAHÇE MAH.BAHÇELİEVLER CAD.NO:93/A	SEYHAN	ADANA	0 322 3521258	0 322 3594973	polendisticaret@superonline.com	www.polentar.com.tr
YATAŞ YATAK VE YORGAN SAN.TİC. A.Ş.	SİVAS CD.6.KM	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3212400	0 352 3212098	aysun.yuksel@yatas.com.tr	www.yatas.com.tr
İŞANLAR MOB.DAY.TÜK.MAL.TEKS. DE.EL.MA.İ.Y.M.G.T.O.LTD.ŞTİ	ÜÇEVLER MAH.ERTUĞRUL CD.EKER İŞHANI NO:85/K:3 D:4	NİLÜFER	BURSA	0 224 4436924	0 224 2249662	info@ishanlar.com	www.ishanlar.com
KARDELEN EV GEREÇLERİ VE MOBİL YA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	ANBAR MAH.DEMİRCİLER SİTESİ 18.CAD.NO:27		KAYSERI	0 352 3114849			
NURETTIN ORTAKÇI	YENİ SANAYİ ORHANGAZİ CAD. NO: 87	İNEGÖL	BURSA	0 224 7151739	0 224 7185191	nurettin.ortakci@oznilmobilya.com	www.oznilmobilya.com
GÖKHAN KARABİBER	*ÇAMLIK KÜMEEVLER KARABİBER AP MAŞUKLU BELDESİ	ANTAKYA	HATAY	0 326 2166930	0 326 2163745		
AHŞAP ÜRÜN SAN.A.Ş.	SIVAT YOLU NO: 7 (38 PARSEL)	SANCAKTEPE	İSTANBUL	0 216 4664343	0 216 4664334	info@ahsap.com.tr	www.ahsap.com.tr
YÜCEL BÜRO MOBİLYALARI SAN.VE TİC.A.Ş.	2.ORGANİZE SAN.BÖLGESİ. CELAL DOĞAN BULVARI NO:28	ŞEHİTKAMİL	GAZIANTEP	0 342 3379550	0 342 3379545	yucelmobilya@yucelmobilya.com.tr	www.yucelmobilya.com.tr
KAPAN MOBİLYA NAK.İNŞ.MALZ.GID MAD.LTD.ŞTİ.	Y.SANAYİ SİT.12.CAD.28.BLOK NO:23	ANTAKYA	HATAY	0 326 2217921	0 326 2211087	kapanmobilyafurtinine@hotmail.com	www.kapanmobilya.com
GENTAS GENEL METAL SANAYI VE TICARET A.S.	DOLANLI SOK.NO.21	ALTINDAĞ	ANKARA	0 312 3530206	0 312 3509917	gentas@gentasgrup.com	www.gentas.com.tr
KOLLEKSİYON CONTRACT OFFICE MOBİLYA SAN.VE TİC.A.Ş.	CUMHURİYET MAH.KEFELİKÖY BAĞLAT CAD.NO:35	SARIYER	İSTANBUL	0 212 3636363	0 212 2991745		
ERSA OFİS MOBİLYALARI SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	1.ORG.SAN.BÖLG.OĞUZ CAD. NO.17	SİNCAN	ANKARA	0 312 2670011	0 312 2670013		www.ersaoffice.com
AKAY MOBILYA-MOBILYA MALZ.MAK. ITH.IHR.SAN.TIC.LTD.ŞTI.	İNEGÖL BURSA KARAYOLU 5. KM YENİCE MEVKİİ	İNEGÖL	BURSA	0 224 7142550	0 224 7158081		

GÜNDOĞDU MOBİLYA SAN.TİCARET LTD.ŞTİ.	GÜLBAHARHATUN MAH.MİMAR SİNAN CAD.NO:2/A	MERKEZ	TRABZON	0 462 7111410	0 462 7111440	info@gundogdumobilya.com.tr	www.gundogdumobilya.com.tr
BÜRO MODEL MOBILYA SAN VE TIC. LTD.ŞTI	PROF.MEHMET BOZKURT CAD.NO.6	ARNAVUTKÖY	İSTANBUL	0 212 7715181	0 212 7716150	buromodel@buromodel.com	
BÜROSIT BÜRO DONANIMLARI SAN VE TIC AŞ	DEMIRTAŞ ORGANIZE SANAYI BÖLG. NILÜFER SK .NO:7.PK-11	OSMANGAZİ	BURSA	0 224 2802000	0 224 2610189		www.burosit.com
ANPAŞ DIŞ TİCARET LTD.ŞTİ.	ORGANİZE SAN. BLG 43.CAD NO :5	KOCASİNAN	KAYSERI	0 352 3363394	0 352 3362251		
OSMAN YALÇIN-BOMİS	SANAYİ BÖLGESİ 1.CAD.6.SOKAK NO:13	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3201365	0 362 3212922	bilgi@yalcinlar.com	
VEDAT TUTUŞ-ŞEVKETOĞULLARI AHŞ MOB.YAY.KAN.OT.GR.VE YAT.SAN.	OSMANBEY CAD. NO:17	İNEGÖL	BURSA	0 224 7131186	0 224 7152281	info@imdy.co.tr	
PAŞAM MOB.İTH.İHR.PAZ.TİC.LTD. ŞTİ.	HOŞDERE CD.NO:143/12		ANKARA	0 312 3492995	0 312 3534094		
MELTEM MODÜLER MOB.KOL.SAN.VE TIC.A.Ş.	YENICE SANAYİ BÖLGESİ TURGUT ÖZAL MAH. OVA CAD NO:33	İNEGÖL	BURSA	0 224 7380521	0 224 7380580	export@weltew.com	www.weltew.com
NARİNLER MOBİLYA TİC.VE SAN.AŞ	ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ 24.CAD NO:60	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3221757	0 352 3221761	narinler@narinler.com.tr	www.narinler.com.tr
ORKA DIŞ TIC. PAZ. LTD. ŞTI.	MASKO MOBILYACILAR SÜT. 2-B NO:18/20	BAŞAKŞEHİR	İSTANBUL	0 212 4446652	0 212 6752206	info@orkabanyo.com.tr	www.orkabanyo.com.tr
VIRA MOBILYA TEKSTIL SAN.TIC.LTD.ŞTI.	Yeni San. Ertuğrulgazi Cad. No.23 İnegöl / Bursa	İNEGÖL	BURSA	0 224 7116075	0 224 7116030	info@viramobilya.com	
GÖKÇESAN MOBİLYA ÜRÜ.TEKSTİL PLASTİK SAN.LTD.ŞTİ.	YENİ SANAYİ SİTESİ 29 B BLOK NO:03	ANTAKYA	HATAY	0 326 2212979	0 326 2218788	ismail@gokcesan.com.tr	
MOBSAR MOBILYA SANAYI A.Ş.	ORGANIZE SANAYI BÖLGESI DÜZCE	DÜZCE	DÜZCE	0 380 5537147	0 380 5537148	makeskin@mobsar.com	www.mobsar.com.tr
HAVKAR MOBL.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ .	ORGANİZE SAN.BÖL.1.BL NO:17		ADIYAMAN	0 416 2270340	0 416 2270340		
MNS MOB.DEK.KOL.İTH.İHR.SAN TİC.LTD.ŞTİ.	YENİ SAN.ERTUĞRULGAZİ CD.NO.97	İNEGÖL	BURSA	0 224 7157162		info@mnsmobilya.com.tr	
FURNIFLOW MOBILYA PAZARLAMA TIC. A.Ş.	IKITELLI ORG.SAN.BÖLGESI ATATÜRK BULVARI NO:210/7	BAŞAKŞEHİR	İSTANBUL	0 352 3222282	0 352 3222284		
GÜRKAN BÜRO MOBİLYALARI SANAYİ VE TİCARET LTD.ŞTİ.	ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ 10 CAD NO:26		KAYSERI	0 352 3211476	0 352 3115390	info@gurkan.com.tr	www.gurkan.com.tr
VANYAN OFIS MOBILYALARI IHR. ITH.LTD.ŞTI.	ÇALI SAN.BÖL.40.SOK.NO.6	NİLÜFER	BURSA	0 224 4824584	0 224 4824756	nyaman@belande.com	
ÇUKADAROĞLU MOBİLYA VE PAZARLA MA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	*ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ 43.CD NO:30	MELİKGAZİ	KAYSERI	0 352 3320354	0 352 3304733		
TUNCAY ÇELIK-HIRA MOBILYA	YENI SAN.ERTUĞRULGAZI CD.N.111	İNEGÖL	BURSA	0 224 7133959	0 224 7160432	info@celmomobilya.com	
YAPRAK ORMAN ÜR.MOBILYA SAN.TIC.LTD.ŞTI.	ORGANİZE SAN BOLGESİ 2.CAD	İNEGÖL	BURSA	0 224 7148414	0 224 7148541	rendi@rendimobilya.com	www.rendimobilya.com
LAZZONİ MOBİLYA İNŞ.TUR.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.	ÇANKIRI BULVARI NO:49	AKYURT	ANKARA	0 312 8475533	0 312 8475532	info@lazzoni.com.tr	www.lazzoni.com.tr
TUĞRA KANEPE MOBİLYA SAN.TİC. LTD.ŞTİ.	ORG.SAN.BÖLGESİ 8.CD.NO:2		SIVAS	0 346 2181318	0 346 2181359	info@tifanymobilya.com.tr	www.tiffanymobilya.com
METEBRONZ MOBİLYA AKS.AKSAM SAN.VE TİC.A.Ş.	MURADİYE SOK.NO:10 SİTELER	ALTINDAĞ	ANKARA	0 312 3531333	0 312 3537281	info@metebronzmobilya.com	www.metebronzmobilya.com
ATAGÜR ÇELİK EŞYA SAN.LTD.ŞTİ.	1.ORG.SAN.BÖLG.KARAMANLILAR CD. NO.17	SİNCAN	ANKARA	0 312 2670090	0 312 2670094	info@atagur.com.tr	www.atagur.com.tr
KELEBEK MOBİLYA SAN. VE TİC.AŞ	ÇILEK SOK.NO:5	MALTEPE	İSTANBUL	0 216 3837878	0 216 4413286	message@kelebek.com.tr	kelebek.com.tr
BALIKÇIOĞLU MOBİLYA TAS.DEK. SAN.VE TİC.A.Ş.	AKBAL SOKAK NO:9	ALTINDAĞ	ANKARA	0 312 3530220	0 312 3489916	fish@balikcioglu.com.tr	www.balikcioglu.com.tr